

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว
ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗

วันศุกร์ที่ ๑๙ เดือนธันวาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมตึกสันติไมตรีหลังใน ทำเนียบรัฐบาล

~~~~~

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติดังนี้

๑. แนวทางการระบายข้าวในสต็อกของรัฐบาล (ข้อหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

๑.๑ รับทราบผลการพิจารณาข้อหารือแนวทางการระบายข้าวในสต็อกของรัฐบาลที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบชี้แจงกระทรวงพาณิชย์ ดังนี้

๑.๑.๑ การดำเนินการระบายข้าวโดยการอนุมัติของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะประธานคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ที่ได้อนุมัติไว้แล้วและที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต เห็นว่าเป็นการดำเนินการตามกรอบอำนาจของคณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าว ซึ่งตั้งขึ้นโดยคำสั่ง คสช. ให้มีอำนาจพิจารณาหลักเกณฑ์แนวทางและเงื่อนไขการระบายและจำหน่ายข้าวตามโครงการของรัฐ ส่วนการอนุมัติของหัวหน้า คสช. ในฐานะประธานกรรมการ นบข. เป็นไปตามมติของคณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าวที่กำหนดไว้ก่อนการระบายข้าวในแต่ละครั้งให้ประธานคณะอนุกรรมการพิจารณาการระบายข้าวนำเสนอประธานกรรมการ นบข. พิจารณาเห็นชอบก่อนดำเนินการ

นอกจากนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการระบายสินค้าเกษตรแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) ไว้ว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลพินิจของกรมการค้าต่างประเทศที่จะพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และแนวปฏิบัติในการดำเนินการระบายตามโครงการรับจำนำของรัฐบาล

ดังนั้น การดำเนินการจำหน่ายข้าวโดยการอนุมัติของหัวหน้า คสช. ในฐานะประธานกรรมการ นบข. จึงเป็นการดำเนินการตามกรอบอำนาจหน้าที่ของตน และเพื่อบรรเทาผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากข้าวเป็นสินค้าที่เสื่อมสภาพได้ ดังนั้นจึงสามารถดำเนินการระบายข้าวดังกล่าวได้

๑.๑.๒ การจำหน่ายข้าวดังกล่าวจะมีผลต่อการดำเนินคดีในอนาคตหรือไม่ ในกรณีนี้ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าการพิจารณาพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญหรือข้อมูลทางเทคนิคจะพิจารณาหลักฐานโดยอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จะไม่ทำการตรวจสอบด้วยตนเอง และหากจำเป็นต้องมีการตรวจสอบหลักฐานด้วยตนเองจะมีหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดพยานหลักฐานดังกล่าวไว้ก่อน

เมื่อข้าวในสต็อกของรัฐในกรณีนี้ไม่ใช่ของกลางในคดี จึงเห็นว่าการระบายข้าวดังกล่าวสามารถกระทำได้ โดยเห็นควรให้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของข้าวที่คณะอนุกรรมการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพข้าวคงเหลือของรัฐ ได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จแล้ว เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงเป็นพยานหลักฐานทางคดีต่อไป

๑.๒ มอบหมายกระทรวงพาณิชย์มีหนังสือสอบถามสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพิ่มเติมในเรื่องการจำหน่ายข้าวในสต็อกของรัฐบาลของกระทรวงพาณิชย์จะสามารถดำเนินการจำหน่ายได้ตามสภาพ โดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญและคณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าว ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษได้หรือไม่

๑.๓ การดำเนินการพิจารณาขยายข้าว ขอให้บันทึกข้อคิดเห็นของหน่วยงานต่างๆ ไว้เป็นหลักฐาน ให้ละเอียดชัดเจน และกรณีที่มีการจำหน่ายข้าวในสต็อกของรัฐบาลที่ไม่ผ่านมาตรฐานซึ่งจำแนกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่ (๑) ข้าวเกรด A (๒) ข้าวเกรด B (๓) ข้าวเกรด C (๔) ข้าวเสื่อมคุณภาพ และ (๕) ข้าวที่ผิดชนิดข้าว ขอให้มีการบันทึกเป็นหลักฐานโดยมีภาพถ่ายหรือวิดีโอในการจำหน่ายข้าวดังกล่าวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อใช้ประกอบเป็นหลักฐานในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อไป

๒. ติดตามผลการดำเนินงานแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในฤดูการผลิตปี ๒๕๕๗/๕๘

๒.๑ รับทราบผลการดำเนินงานแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในฤดูการผลิตปี ๒๕๕๗/๕๘ ที่คณะทำงานกำกับติดตามแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวฤดูการผลิต ๒๕๕๗/๕๘ เสนอ โดยมีมาตรการทั้งหมด ๑๘ มาตรการ มีมาตรการที่สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการแล้ว ๘ มาตรการ ได้แก่ (๑) ลดราคาจำหน่ายปุ๋ยเคมี (๒) ลดราคาจำหน่ายสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (๓) ลดราคาเมล็ดพันธุ์ข้าว (๔) ลดบริการค่าเกี่ยวนวด (๕) ลดค่าเช่าที่นา (๖) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิต (๗) ตั้งธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าว และ (๘) จัดหาแหล่งน้ำสนับสนุน และอยู่ระหว่างดำเนินงาน ๑๐ มาตรการ เป็นมาตรการสนับสนุนระยะเร่งด่วนที่จะสิ้นสุดภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จำนวน ๗ มาตรการ ได้แก่ (๑) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าว (๒) โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการผลิต (๓) โครงการเร่งหาตลาดใหม่ (๔) โครงการเชื่อมโยงตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ (๕) โครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก (๖) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี และ (๗) โครงการประกันภัยข้าว และมาตรการสนับสนุนระยะยาว ๓ มาตรการ ได้แก่ (๑) การกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจ (๒) การจัดตั้งสถาบันพัฒนาการพาณิชย์ข้าว และ (๓) การจัดตั้งกองทุนพัฒนาข้าวและชาวนา

๒.๒ มอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมาตรการทุกมาตรการเร่งรัดการดำเนินการ และกำกับดูแลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้รับอนุมัติไว้ โดยขอให้พิจารณางบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ถ้าดำเนินการแล้วยังมีงบประมาณเหลืออยู่ ขอให้พิจารณาว่าจะนำงบประมาณที่เหลือไปดำเนินมาตรการอะไรเพิ่มเติม โดยขอให้พิจารณาให้สอดคล้องกับการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ทั้งนี้ ขอให้เน้นการดำเนินการในรูปของการรวมกลุ่มรวมพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าว เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง รวมทั้งการปลูกพืชชนิดอื่นที่ได้ประโยชน์มากกว่าการปลูกข้าวทดแทน โดยต้องส่งเสริมให้ตรงเป้าหมาย และให้มีการขึ้นบัญชีให้ถูกต้องเรียบร้อย

๒.๓ มอบหมายกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ ส่งเสริมการจัดตั้งตลาดชุมชนตามหมู่บ้านเพื่อให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการซื้อข้าวสารเพิ่มมากขึ้น และให้เกษตรกรซึ่งเป็นผู้จำหน่ายเป็นผู้กำหนดราคาขายข้าวของตนเอง โดยเฉพาะข้าวคุณภาพสูง เช่น ข้าวอินทรีย์ และข้าวคุณภาพดีต่างๆ พร้อมทั้งขอให้ทำการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน

ทั้งนี้ ถ้าการดำเนินมาตรการใดมีประเด็นปัญหาขอให้มีหนังสือชี้แจงผู้บริหารเพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินการและป้องกันกรณีที่จะเกิดปัญหาฟ้องร้องในอนาคตต่อไป

๓. ปัญหาการออกหนังสือรับรองเกษตรกรเพื่อใช้ในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๗/๕๘

๓.๑ เห็นชอบให้ใช้แบบรายชื่อชาวนาที่ผ่านการรับรองสิทธิเข้าร่วมมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อยระดับอำเภอ (แบบรายงานที่ ๓) ซึ่งผ่านขั้นตอนของกระบวนการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านคณะกรรมการระดับตำบลในการสอบสิทธิ์ และผ่านการกลั่นกรองของระดับอำเภอแล้ว เป็นเอกสารประกอบแทนใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๕๗/๕๘ เพื่อใช้ในการเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๗/๕๘ และโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อกตามข้อเสนอของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและ

กรมการค้าภายในเป็นกรณีเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินโครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และเกษตรกรได้รับประโยชน์ เนื่องจากกรมส่งเสริมการเกษตรไม่มีการออกใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๗/๕๘ เพราะจะเป็นการซ้ำซ้อนกับผลการตรวจสอบสิทธิ์ของคณะกรรมการบริหารมาตรการเพิ่มรายได้ให้กับผู้มีรายได้น้อยระดับอำเภอและระดับจังหวัด ทั้งนี้ในเรื่องการจ่ายเงินให้เกษตรกรขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบหลักฐานให้ครบถ้วนสมบูรณ์เมื่อถูกต้องขอให้รีบดำเนินการจ่ายเงินให้กับเกษตรกรโดยเร่งด่วน ในกรณีที่ไม่สามารถจ่ายเงินให้เกษตรกรได้ จะมอบหมายให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ลงไปติดตามตรวจสอบเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและให้การดำเนินการทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๓.๒ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและออกหนังสือรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ โดยเร่งด่วนให้ทันกับผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกับในปีการผลิต ๒๕๕๗/๕๘

๔. แนวทางปฏิบัติในการคืนข้าว กรณีเกษตรกรนำข้าวเปลือกไปจำหน่ายเกินกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนด และโรงสีที่เข้าร่วมโครงการได้ส่งสีแปรสภาพส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลางแล้ว

๔.๑ เห็นชอบให้เร่งดำเนินการแนวทางการคืนข้าวสารให้เกษตรกร กรณีเกษตรกรนำข้าวเปลือกไปจำหน่ายเกินกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดและโรงสีที่เข้าร่วมโครงการได้ส่งสีแปรสภาพส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลางตามที่องค์การคลังสินค้า (อคส.) เสนอ โดยให้ดำเนินการดังนี้

๔.๑.๑ คืนข้าวสารจากคลังสินค้าแห่งสุดท้ายที่โรงสีไปส่งมอบ หรือคลังสินค้าที่ใกล้ที่สุดและเกษตรกรสะดวกในการรับมอบข้าว

๔.๑.๒ ใช้อัตราส่งมอบข้าวสารในการส่งสีแปรสภาพครั้งสุดท้ายของโรงสีนั้นในการคำนวณข้าวเปลือกเป็นข้าวสารที่จะคืนให้เกษตรกร ซึ่งเป็นอัตราที่หักค่ากระสอบและค่าขนส่งไปยังโกดังกลางแล้ว โดยมอบหมายให้ อคส. บริหารจัดการในการคืนข้าวให้เกษตรกรและในกรณีข้าวที่เกษตรกรรับมอบมีปัญหา ให้บริษัทตรวจสอบคุณภาพข้าวที่รับมอบข้าวของโกดังกลางนั้นๆ รับผิดชอบ

๔.๑.๓ หน่วยรับฝากฯ ขออนุมัติรายชื่อเกษตรกร จำนวนข้าวเปลือก อัตราส่งมอบ จำนวนข้าวสาร และรายชื่อโกดังกลางที่จะคืนข้าวให้เกษตรกรส่งให้หัวหน้าคลังเพื่อทำการจ่ายข้าว

๔.๒ มอบหมายให้องค์การคลังสินค้า องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเช่นนี้ขึ้นมาอีก

๕. การตรวจสอบเกษตรกรจังหวัดพิจิตรและการขอยกเว้นมติคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว

๕.๑ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัดพิจิตร ร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจน กรณีที่องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) และคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดพิจิตรได้ตรวจสอบจำนวนเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกไปจำหน่ายตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี ๒๕๕๕/๕๖ กับโรงสีแอลโกลด์แมนูแฟคเจอร์ จำกัด และทำข้าวหั่ววง ที่มีการปรับจำนวนเพิ่มขึ้นเกินกว่าที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบครั้งแรกที่มีจำนวนเกษตรกร จำนวน ๒๒๕ ราย ปริมาณข้าวเปลือก ๔,๔๑๑.๘๘๖ ตัน จำนวนเงิน ๕๐,๖๒๙,๑๕๕.๔๓ บาท และ นพข.ได้มีมติไปแล้ว เพิ่มขึ้นเป็นเกษตรกรจำนวน ๒๒๙ ราย ปริมาณข้าวเปลือก ๔,๔๑๙.๗๙๖ ตัน จำนวนเงิน ๕๒,๘๔๕,๕๔๗.๓๑ บาท เพิ่มขึ้นจำนวน ๔ ราย ปริมาณข้าวเปลือก ๗.๙๑ ตัน วงเงิน ๒,๒๑๖,๓๑๙.๘๘ บาท ว่าเกิดขึ้นจากสาเหตุใด กรณีตรวจสอบแล้วไม่มีการทุจริตหรือสวมสิทธิ์เกษตรกร อนุมัติในหลักการให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จ่ายเงินให้เกษตรกรต่อไป

๕.๒ เห็นชอบให้ใช้ผลการตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกไปจำหน่ายตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๕/๕๖ กับโรงสีแอลโกลด์แมนูแฟคเจอร์ จำกัด และทำข้าวหั่วดง ที่คณะอนุกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัดพิจิตรได้ตรวจสอบรับรองแล้ว เป็นหลักฐานแทนใบประทวนที่ อ.ต.ก. ออกให้เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรนำไปยื่นให้ ธ.ก.ส.ใช้เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินให้เกษตรกรดังกล่าว

๕.๓ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ นบข. นำเสนอคณะรัฐมนตรี

๕.๓.๑ เพื่อทราบมติ นบข. เห็นชอบให้ใช้ผลการตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกไปจำหน่ายตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๕/๕๖ กับโรงสีแอลโกลด์แมนูแฟคเจอร์ จำกัด และทำข้าวหั่วดง ที่คณะอนุกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัดพิจิตรได้ตรวจสอบรับรองแล้วเป็นหลักฐานแทนใบประทวนที่ อ.ต.ก. ออกให้เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรนำไปยื่นให้ ธ.ก.ส. ใช้เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินให้เกษตรกรดังกล่าว

๕.๓.๒ เพื่อพิจารณาอนุมัติเงินงบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น วงเงิน ๕๒.๘๕ ล้านบาท เพื่อให้ ธ.ก.ส.จ่ายเงินให้เกษตรกรตามหลักฐานผลการตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกไปจำหน่ายตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๕/๕๖ จังหวัดพิจิตรดังกล่าว

๖. ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

๖.๑ เห็นชอบยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์นำเสนอ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการผลิต และประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการตลาด และให้นำเสนอคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดยมีข้อมูลสรุปดังนี้

๖.๑.๑ **วิสัยทัศน์** ไทยเป็นผู้นำการค้าข้าวในตลาดโลก กลไกตลาดมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความสมดุลให้กับทุกภาคส่วน และเป็นแหล่งผลิตข้าวที่มีประสิทธิภาพ ชาวนามีความเป็นอยู่ที่ดี องค์กรชาวนามีความเข้มแข็ง

๖.๑.๒ **พันธกิจ**

- (๑) บริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกข้าวและปริมาณผลผลิตข้าวทั้งประเทศให้เหมาะสม
- (๒) ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว การยกระดับคุณภาพ การเพิ่มมูลค่าของสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว
- (๓) ส่งเสริม สนับสนุนให้ชาวนาและองค์กรชาวนามีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเอง มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันข้าวไทยในตลาดโลก
- (๔) วิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว การลดต้นทุนการผลิตข้าว การแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวที่มีมูลค่าเพิ่ม การวิจัยภาวะเศรษฐกิจสังคมของชาวนาและการค้ารวมทั้งพัฒนางานวิจัยให้เกิดนวัตกรรมข้าว
- (๕) ส่งเสริมให้สถาบันพัฒนาการพาณิชย์ข้าวเป็นสถาบันพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดข้าวแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร
- (๖) ส่งเสริมการแข่งขันในระบบการค้าข้าวให้เป็นไปตามกลไกตลาดและเป็นธรรมกับทุกภาคส่วน
- (๗) ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการผลิตและการค้าข้าวให้ได้มาตรฐานสากล
- (๘) ส่งเสริมและสร้างค่านิยมการบริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น
- (๙) พัฒนาโครงสร้างและระบบโลจิสติกส์ โดยใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่มาบริหารจัดการ

๖.๑.๓ **ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการผลิต** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการผลิต จำนวน ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ (๑) การบริหารจัดการพื้นที่ปลูกและปริมาณผลผลิตข้าวให้เหมาะสม (๒) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (๓) การยกระดับคุณภาพและการเพิ่มมูลค่าข้าว และ (๔) การสร้างความเข้มแข็งแก่ชาวนาและองค์กรชาวนา

๖.๑.๔ **ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการตลาด** กระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ด้านตลาด จำนวน ๗ ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ (๑) มีแผนพัฒนาข้าวที่ยั่งยืนและมีเสถียรภาพ (๒) สร้างความเป็นธรรมในระบบการค้าข้าว (๓) ส่งเสริมและผลักดันการใช้มาตรฐานการผลิตและการค้าให้ได้มาตรฐานสากล (๔) พัฒนาศักยภาพระบบการค้าข้าว (๕) สร้างค่านิยมการบริโภคข้าว (๖) การสร้างนวัตกรรม และ (๗) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์

๖.๒ มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ไปจัดทำ Roadmap ราย ๓ เดือนของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์และทุกกลยุทธ์ เพื่อติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

๗. ขออนุมัติขยายระยะเวลาโครงการข้าวตามนโยบายของรัฐบาล

เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาโครงการรับจำนำข้าวตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน ๗ โครงการตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดย อ.ต.ก.เสนอ เนื่องจากแต่ละโครงการเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาโครงการยังมีข้าวคงเหลือที่ไม่มีภาระผูกพันรอการอนุมัติจำหน่ายและจ่ายออกจากคลังสินค้ากลาง และเพื่อให้สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาข้าวสารตามโครงการไปชำระค่าใช้จ่ายที่ค้างจ่ายได้ โดยขยายระยะเวลาโครงการข้าวตามนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

๗.๑ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๑ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ และโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๒ จากเดิมสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ เป็นสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนกันยายน ๒๕๕๘

๗.๒ โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๔/๕๕ และโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๕ จากเดิมสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนกันยายน ๒๕๕๗ เป็นสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนกันยายน ๒๕๕๘

๗.๓ โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๕/๕๖ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ จากเดิมสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนมกราคม ๒๕๕๗ เป็นสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนกันยายน ๒๕๕๘

๗.๔ โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗ จากเดิมสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ เป็นสิ้นสุดระยะเวลาโครงการเดือนกันยายน ๒๕๕๘

๘. การเปิดตลาดนำเข้าข้าวตามความตกลงการเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

๘.๑ เห็นชอบให้กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดตลาดนำเข้าข้าวตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ข้อผูกพันองค์การการค้าโลก (WTO) ปี ๒๕๕๘ ปริมาณ ๒๔๙,๗๕๗ ตัน และอัตราภาษีในโควตาร้อยละ ๓๐ และอัตราภาษีนอกโควตาร้อยละ ๕๒ เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา

๘.๒ มอบหมายกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ พิจารณาการเปิดตลาดนำเข้าข้าวตามพันธกรณีความตกลงการเกษตรภายใต้ข้อผูกพันองค์การการค้าโลก (WTO) ให้สอดคล้องกับการเปิดตลาดการค้าชายแดนที่จะมีการรับซื้อข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามา ซึ่งเป็นข้าวคุณภาพต่ำที่ไม่สามารถนำมาแข่งขันในประเทศได้ แต่ต้องนำมาปรับปรุงเพื่อส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ และมอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์พิจารณาในเรื่องการขึ้นทะเบียนและป้องกันไม่ให้นำข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาปลอมปนกับข้าวของไทย รวมทั้งความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในอุตสาหกรรม เช่น นำไปเลี้ยงสัตว์ หรือทำเชื้อเพลิงเอทานอลต่อไป

๙. โครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าว

๙.๑ เห็นชอบในหลักการให้ดำเนินโครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าว เพื่อแก้ไขปัญหาในระยะยาวให้ชาวนาที่ปลูกข้าวและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ข้าวที่กรมส่งเสริมการเกษตรและกรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ดังนี้

๙.๑.๑ **วัตถุประสงค์** เพื่อให้การผลิตข้าวมีประสิทธิภาพได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ เพื่อให้ชาวนามีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร และเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์กับอุปทานของข้าว จากการปรับโครงสร้างการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ (zoning)

๙.๑.๒ **พื้นที่ดำเนินการ** ในพื้นที่ ๖๑ จังหวัด

๙.๑.๓ **เป้าหมาย** เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ชาวนา จำนวน ๒๕๕,๐๐๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๓.๗๕ ล้านไร่ ปรับเป็นเกษตรกรรมทางเลือก ชาวนา จำนวน ๒๔๗,๓๗๘ ครัวเรือน พื้นที่ ๑.๒๔ ล้านไร่ และปรับเปลี่ยนเป็นอ้อย ชาวนา จำนวน ๓๕,๐๐๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๐.๗๐ ล้านไร่

๙.๑.๔ **ระยะเวลาดำเนินการ** จำนวน ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

๙.๑.๕ **แนวทางการดำเนินการ**

(๑) **เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน** โดย ๑) ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต ๒) ส่งเสริมการผลิตข้าวสำหรับตลาดเฉพาะ (Niche Market) ๓) ลดพื้นที่ปลูกข้าวปรัง (ข้าวขาว)

(๒) **ปรับเป็นเกษตรกรรมทางเลือก** ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (N) เป้าหมายคือชาวนารายย่อยได้รับการสนับสนุนการปรับกิจกรรมเป็นเกษตรกรรมทางเลือก จำนวน ๒๔๗,๓๗๘ ครัวเรือน พื้นที่ ๑.๒๔ ล้านไร่ งบประมาณ ๑๒,๕๖๗.๙๘ ล้านบาท และวงเงินกู้ ๗,๔๒๑.๓๔ ล้านบาท

(๓) **ปรับเปลี่ยนเป็นอ้อย** เป้าหมายคือชาวนาปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวในพื้นที่นาไม่เหมาะสม (N) เป็นอ้อย ๓๕,๐๐๐ ครัวเรือน จำนวน ๐.๗ ล้านไร่ งบประมาณ ๗๙๐.๒๒ ล้านบาท และวงเงินกู้ ๗,๐๐๐ ล้านบาท

๙.๑.๖ **งบประมาณ**

(๑) งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๒๑,๖๓๗.๓๒ ล้านบาท ประกอบด้วย

- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ๘,๒๗๙.๑๒ ล้านบาท
- การปรับเป็นเกษตรกรรมทางเลือก ๑๒,๕๖๗.๙๘ ล้านบาท
- การปรับเปลี่ยนเป็นอ้อย ๗๙๐.๒๒ ล้านบาท

(๒) วงเงินกู้ ๓๑,๐๗๑.๓๔ ล้านบาท

๙.๒ มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย ไปดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Roadmap) กำหนดพื้นที่นำร่องร่วมกัน โดยทำเป็นแผนปฏิบัติการและงบประมาณแต่ละปี โดยเน้นการมีส่วนร่วมของแต่ละหน่วยงาน และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวปีการใช้อีกครั้ง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

ฝ่ายเลขานุการ นบข.
กรมการค้าภายใน
๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗